

GENÇ UZMANLAR

Genç psikolojik danışman adaylarının psikoloji yazıları

Psikolojik
Danışma
ve
Rehberlik
Uygulama
ve
Araştırma
Merkezi

Yayın tarihi 16.12.2022

KÜLTÜRE DUYARLI PSİKOLOJİK DANIŞMA

Fatma GÜÇLÜ

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans öğrencisi

Özet

Bu çalışmamda kültüre duyarlı psikolojik danışma yeterlilikleri ve bu yeterliliklerin yaşadığımız coğrafya (Türkiye) ve çok çeşitli kültürler barındıran ABD ile arasındaki ayrımı, duyarlılıkları, bireyin üzerindeki etkisini ve yaşanan kültürün danışmadaki etkisini inceledim.

Giriş

Çok kültürlülük ilk olarak eğitim ve psikoloji olmak üzere toplumla ilgilenen, bireyi anlamaya çalışan tüm bilim dallarının önemli kavramlarından biridir. Çok kültürlülük kavramı ırk, köken, dil, yaş, cinsiyet, eğitim, din vb. kültürel olguları içermektedir. Bu durumdan yola çıktığımda psikolojik danışmalarında farklı kültürel grupların, bireylerin istediği yardıma cevap vermesi kaçınılmaz bir durumdur sonucuna vardım. Bununla beraber kültüre duyarlı psikolojik danışma sürecini iki farklı kültür ile ele aldım.

Türkiye'deki Durum

Dünyanın çeşitli yerlerinde olduğu gibi Türkiye'de de kültüre duyarlı psikoloji ve psikolojik danışma alanlarında tartışılmaya başlanmıştır. Tartışmanın temel konusu ise çağdaş psikolojinin Türk kültürüne uygulanabilirliğidir. Gözlemlerimden yola çıkarak Türk toplumunun düşünce yapısının daha içe dönük, yeniliklere açık olmayan, gelenek ve göreneklere bağlı merkezî bir yapıda olduğunu söyleyebilirim. Bu durumda kültüre duyarlı danışma olanaklarının Türk toplumuna benimsetilememesinin nedenleri arasında kuramların ABD gibi bireyci toplumları yansıtmaması ve Amerikan kültürünü benimsetmeye çalışıyor olması sayılabilir.

Psikolojik danışmaların bireye farkındalık kazandırmak, kişisel gelişime yardım etmesi amacı olsa da Türk toplumunda bu değerler danışmanlar tarafından kabul edilmedikçe sorun ortadan kalkmayacak gibi duruyor. Batı kültüründeki bireysellik, özgürlük, kendi başına karar alma gibi davranışların Türk toplumu ile çelişmesi ise söylemlerimi destekler niteliktedir. Bu sorunu ortadan kaldırmak için bana göre sıralayacağım şu uygulamalar işe yarayabilir. Bahsedilen toplumun "aile" kavramı ile bir düşünülerek benimsetilmesi bu duyarlılığın artmasını sağlayabilir. Ayrıca Türkiye'de sayısı gittikçe artan yabancı uyruklu öğrenciler göz önüne alınarak RAM merkezlerinde ve RPD bölümlerinde görev alanlar için kültüre duyarlı psikolojik danışma etkinlikleri, bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar yapılması yararlı olabilir.

ABD'deki Durum

Yapılan çalışmalara ve benim ulaştığım sonuçlara göre burada durum tam tersi. Öncelikli olarak ABD'de psikolojik danışma programları ve bunun üzerine çalışan profesyoneller çok kültürlülüğe duyarlı yetkinliğe ve bilgiye sahiptirler. Bu durum ABD toplumunun kültüre duyarlı ve bilinçli bireylerden oluşmasından kaynaklanıyor olabilir. Eğitimi ve yaşantısal öğretimi esas alan üniversiteler, psikolojik danışman eğitiminde olması gereken derslerin kapsamını genişletmiş ve psikolojik danışma sürecinde ihtiyaç duyulabilecek gereksinimleri önemli ölçüde belirlemiştir. Her ne kadar Türkiye'de kültür duyarlılığı gelişmeye devam etse de ABD'nin bu konuda bizden çok önde olduğunu söyleyebiliriz. Sonuç olarak ABD'nin uygulamaya çalıştığı duyarlılık modelinin işe yaraması muhtemeldir.

Sonuç

Yukarıda anlattığım ve araştırmalarımın sonucu olarak her iki ÷lkede de k÷lt÷re duyarlı psikolojik danışma olgusunun bir ders olarak alınması sadece teoride değil uygulamalı olarak da psikolojik danışmanlara benimsetilmesi ve bakış açısı kazandırılmasına y÷nelik çaba sarf edilmesi gerektiğini d÷şünüyorum. İlerde bu yazımı göz önüne alarak psikolojik danışman eğitimcileri ile bir araya gelerek danışman adaylarına çeşitli sempozyumlar ve bu duyarlılığı geliştirmeye y÷nelik kongreler d÷zenlemek, bu yolla alanımıza katkı sunmak gibi etkili bir hedefe sahip olmanın yalnızca benim değil tüm meslektaşlarımın paylaşması gereken bir vizyon olduğunu d÷şünüyorum.

Kaynaklar

1. Kararımk, Ö. (2008). Çok k÷lt÷rl÷l÷k, k÷lt÷rel duyarlılık ve psikolojik danışma. *T÷rk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(29), 115-129.